

Remissyttrande

2026-02-11

Justitiedepartementet

Diarienummer: 0021/26

Er referens: Ju2026/00046

Remissyttrande över Nya möjligheter att bekämpa onlinerekrytering (DS: 2026:1)

Brottsförebyggande rådet (Brå) har fått rubricerade promemoria på remiss. Brå tillstyrker lagförslaget men vill lyfta fram några reflektioner och önskar ett förtydligande.

Avlägsnande av rekryteringsinnehåll är ett viktigt verktyg

Brå bedömer att möjligheten att besluta om förelägganden gentemot värdtjänstleverantörer vad gäller avlägsnande av rekryteringsinnehåll är ett viktigt verktyg för att bekämpa onlinerekrytering. Brå konstaterar även att lagförslaget är fokuserat på rekryteringsinnehåll i allmänt tillgängliga platser där innehåll från privata chattar eller e-postmeddelanden inte är inkluderat. Brå anser att det är en rimlig avvägning gentemot den personliga integriteten.

Brå ser risker för otillräcklig träffbild och effektivitet

Brå finner att lagförslaget är ett bra första steg för att motverka onlinerekrytering till brottslighet. Beslut om förelägganden riktade mot rekryteringsinnehåll enligt lagförslaget tar sikte mot själva inläggen som sådana och inte på användare som återkommande delar liknande inlägg. Det omfattar inte heller grupper där sådant innehåll frekvent förekommer. Även om enskilda meddelanden med rekryteringsinnehåll tas ner, kan samma användare fortsätta att lägga ut rekryteringsinnehåll. Samma rekryteringsinnehåll kan också spridas över flera tjänster samtidigt och vid upprepade tillfällen. Ett fokus enbart på rekryteringsinnehåll kommer sannolikt medföra att lagförslagets avsedda genomslagskraft begränsas.

Det behövs förtydligande av vad som krävs för att ett rekryteringsinnehåll kan anses ha hörsammats

Brå anser vidare att det finns anledning till klargörande i bedömningen av vad det innebär att hörsamma ett rekryteringsinnehåll. Av lagförslaget framgår att rekryteringsinnehåll kan definieras som innehåll som sprids till allmänheten online och som skäligen kan antas vara ett led i dels en straffbar förberedelse eller stämpling till ett brott för vilket det är föreskrivet två års fängelse eller mer, dels involvering av en underårig i brottslighet enligt 16 kap. 5 a § brottsbalken.

Vad gäller den senare, involvering av en underårig i brottslighet, sker bedömningen i två steg. Av förslaget framgår att det för innehåll som avser att involvera underårig i brottslighet varken krävs att det är straffbart på förberedelse- eller stämplingsstadiet eller en viss allvarlighetsgrad för brottet. Det är tillräckligt att det av sammanhanget framgår att:

1. innehållet har varit riktat till eller varit tillgängligt för personer under 18 år, och
2. det finns någon konkret omständighet som med viss styrka tyder på att någon har åtagit sig att utföra gärningen eller på annat sätt hörsammat uppmaningen och att denne är under 18 år.

Brå anser att det i lagförslaget inte är tydligt vad som åsyftas med att "hörsamma" ett innehåll som anses vara ett led i att involvera en underårig i brottslighet. Barn och unga som svarar i till exempel kommentarsfält eller väljer att "gilla" ett inlägg kan uppfattas som att de hörsammar innehållet utan att de för den delen har åtagit sig ett uppdrag. Den otydliga definitionen kan komma att leda till att det blir oavsiktligt låga trösklar för att något ska kunna anses vara rekryteringinnehåll som dessutom hörsammats. För att säkerställa träffsäkerheten menar Brå att "hörsammas" behöver definieras tydligare i förslaget.

Detta yttrande avges av generaldirektör Jonas Trolle efter föredragning av utredare Victor Dudas. I beredningen har även utredarna Hugo Lidmark, Marie-Medée Almroth och Niklas Odelberg deltagit.